

27.5.2021

VN/2369/2021
STM021:00/2021

TRANSLAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISEN TYÖRYHMÄ

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut translainsäädännön uudistamisen seuranta- ja arviointiryhmän sekä virkamiestyöryhmän.

Toimikausi

1.6.2021 – 31.1.2022

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan säädetään itsemääräämisoikeutta kunnioittava laki sukupuolen vahvistamisesta. Vaatimus lisääntymiskyvyttömyydestä poistetaan ja lääketieteelliset hoidot eriytetään juridisen sukupuolen korjauksesta. Sukupuolen voi hakemuksesta korjata täysi-ikäinen henkilö, joka esittää perustellun selvityksen siitä, että hän pysyvästi kokee kuuluvansa korjattavaan sukupuoleen. Sukupuolen korjaamiseen tulee harkinta-aika. Intersukupuolisten lasten itsemääräämisoikeutta vahvistetaan ja luovutaan pienten lasten kosmeettisesta, ei-lääketieteellisestä sukuelinkirurgiasta.

Sosiaali- ja terveysministeriön huhtikuussa 2019 asettama translainsäädännön uudistamisen valmistelutyöryhmä esitti 31.1.2020 valmistuneessa raportissaan vaihtoehtot sukupuolivähemmistöihin kuuluvia henkilöitä koskevan lainsäädännön kehittämiseksi.

Valmistelua varten asetetaan seuraava työryhmäkoonpano:

Seuranta- ja arviointiryhmän tehtävä on:

- seurata ja tukea virkamiesryhmän työskentelyä;
- osallistua vaihtoehtojen ja ehdotusten arviointiin, sekä
- tuottaa asiantuntijainformaatiota valmistelun tueksi.

Virkamiesryhmän tehtävä on:

- 1) tehdä tarvittavat lainsäädännölliset ehdotukset sukupuolivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden aseman ja oikeuksien järjestämiseksi hallitusohjelman mukaisesti;
- 2) tehdä tarvittavat muut ehdotukset erityisesti intersukupuolisten lasten itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi lapsen edun ja henkilökohtaisen koskemattomuuden sekä iän ja kehitystason mukaisesti; ja
- 3) tehdä ehdotus sääntelyksi oikeudellisen sukupuolensa vahvistaneen henkilön vanhemmuudesta ja sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta.

Virkamiesryhmän on valmistettava lainsäädäntöä koskevat ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Organisointi

Seuranta- ja arviointiryhmä

Puheenjohtaja:

Satu Koskela, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

Jaska Siikavirta, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Asiantuntija Matti Pihlajamaa, Amnesty International, Suomen osasto ry
Puheenjohtaja Kaisli Syrjänen, Intersukupuolisten ihmisoikeudet – ISIO ry
Lakimies Sonja Vahtera, Lapsiasianvaltuutetun toimisto
Erytisasiantuntija Taina Martiskainen, Lastensuojelun Keskusliitto
Toiminnanjohtaja Juha Jämsä, Sateenkaariperheet ry
Puheenjohtaja Sakris Kupila, Seta ry
Julkishallintotyön johtaja Mirella Huttunen, Suomen UNICEF ry
Ylitarkastaja Marjo Rantala, Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Puheenjohtaja Panda Eriksson, Trans ry
Antti Karanki, Trasek ry
Tanja Maria Jasmine von Knorring, Transfeminiinit ry
Puheenjohtaja Milla Kissaniitty, Translasten ja –nuorten perheet ry
Palvelupäällikkö Anders Huldén, Väestöliitto

Helsingin yliopistollinen keskussairaala
Dosentti, lastenendokrinologi Karoliina Wehkalampi
HUS Lasten ja nuorten sairaudet
Dosentti, psykiatri, osastonylilääkäri Katinka Tuisku
HUS Psykiatria

Oulun yliopistollinen sairaala
Psykiatrian erikoislääkäri, LT Hannu Säävälä
Naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri, LT Maarit Niinimäki

Tampereen yliopistollinen sairaala
Apulaisylilääkäri Nina Uusi-Mäkelä
Ylilääkäri Riittakerttu Kaltiala

Terveystieteiden tutkimuskeskus
Apulaisprofessori Mirva Lohiniva-Kerkelä, Lapin yliopisto

Pysyvät asiantuntijat:

Hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, sosiaali- ja terveysministeriö
Hallitusneuvos Merituuli Mähkä, sosiaali- ja terveysministeriö

Asiantuntijasihteerit:

Neuvotteleva virkamies Maija Iles, sosiaali- ja terveysministeriö

Virkamiesryhmä

Puheenjohtaja:

Jaska Siikavirta, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Varapuheenjohtaja:

Merituuli Mähkä, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Lainsäädäntöneuvos Salla Silvola, oikeusministeriö

Erytisasiantuntija Perttu Wasenius, valtiovarainministeriö

Ylilääkäri Ritva Halila, sosiaali- ja terveysministeriö

Pysyvät asiantuntijat:

Hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Henkikirjoittaja Kaisa Myrsky, Digi- ja väestötietovirasto

Asiantuntijasihteeri:

Neuvotteleva virkamies Maija Iles, sosiaali- ja terveysministeriö

Ryhmä voi kuulla myös muita asiantuntijoita.

Ryhmän työn tueksi voidaan tarvittaessa perustaa verkostoja.

Seuranta- ja arviointiryhmän kokoonpano ei täytä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetettuja vaatimuksia. Kaikilla ryhmään nimettävillä tahoilla ei ole ollut mahdollisuutta nimetä sekä mies- että naisehdokkaita, joten poikkeamiselle on lain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettut erityiset syyt.

Kustannukset

Työryhmäkokoonpano työskentelee virka-aikana ilman erillistä korvausta. Työryhmäkokoonpanon menot maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön talousarvion momentilta 33.01.01.01.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Johtaja

Eveliina Pöyhönen

JAKELU	Päätöksessä mainitut
TIEDOKSI	Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen Kansliapäällikkö Kirsi Varhila Valtiosihteeri Eila Mäkipää Erityisavustaja Timo Lehtinen Valtiosihteeri Saira Ruuth Erityisavustaja Juho Orjala Erityisavustaja Jiri Sironen Erityisavustaja Hanna Hänninen STM Osastot Sisäministeriö Oikeusministeriö Valtiovarainministeriö Amnesty International, Suomen osasto ry Intersukupuolisten ihmisoikeudet – ISIO ry Lastensuojelun Keskusliitto Sateenkaariperheet ry Seta ry Suomen UNICEF ry Trasek ry Transfeminiinit ry Trans ry Translasten ja –nuorten perheet ry Väestöliitto Helsingin yliopistollinen keskussairaala Oulun yliopistollinen sairaala Tampereen yliopistollinen sairaala Digi- ja väestötietovirasto Lapsiasiavaltuutetun toimisto Tasa-arvovaltuutetun toimisto